

Az ókori görögökről

A nyugati világ az ókori görögök bölcsességeire és hagyományaira épült. Ám sok minden amit róluk tudunk legendákon alapul. A görögök nemcsak harcosaikról, atlétáikról és isteneikről, hanem filozófusaikról is híresek. Ők nem gyakorlati megoldásokat kerestek, hanem tudományos megközelítéssel ragadták meg a világot. Az olyan alapkérdésekkel mint honnan jövünk, merre tartunk, hogyan és miért működnek a dolgok. Amikor a föníciaiak megalkották az ábécét a történelem új fordulatot vett, ezentúl letudták jegyezni a beszélt nyelvet. Addig a tudás szóban szállt át generációról generációra, mesterről, tanítványra, ám a föníciai ábécé megalkotásával amit a jónok hamar átvettek megszerezték a feljegyzés készítés és az adatgyűjtés eszközt, az információ szélesebb réteghez jutott el, ami szintén hozzájárult az új korszak eljövételéhez.

A görögök nézetei az arányokról az ókori építészet legnagyobb eredményeihez vezettek, a parthenon már az ókorban is legendás építmény volt.

A görögök hatása mind a mai napig érvényesül mindennapi életünkben, a nyelvünkben, az orvoslásban, a tudományban, a közéletben, politikában. Az építészetéről, költészetéről, filozófiáról és színházról nem is beszélve. Az orvosok ma olyan, humanista szellemben gyógyítanak ahogyan azt az ókori görög orvos, Hippokratész elsőként megfogalmazta. A végzős orvostan hallgatók mind a mai napig a hippokratészi eskü letételével fogadják meg, hogy mindig a beteg érdekében tevékenykednek.

Görögországban a Kr.e. 8. századtól kezdtek kialakulni az önálló kormányzással rendelkező, független városállamok, a poliszkok. Athénban létrejött a demokráciának nevezett politikai rendszer. A Kr.e. 5. század közepén Athénban a legfőbb vezetőknek és hadvezéreknek igyekezniük kellett, hogy jól végezzék feladataikat. Ha kiderült, hogy meglehetősen vesztegetni őket, vagy nem tettek eleget kötelezettségeiknek, cserépszavazással kitiltották őket a városállamból. A népgyűlés 6000 tagja titkos szavazással adta le voksát a szerinte kevésbé kedvelt polgárra, és akit a legtöbben neveztek meg, annak tíz évre el kellett hagynia Athént. Periklészt a nagy Athéni államférfit, hadvezért és meggyőző szónokot Kr.e.443-429 között minden évben megválasztották sztratégosznak. Kormányzása idején élte Athén virágkorát. Kezdeményezésére építették újjá barátja, a szobrász építész Feidiász valamint Iktinosz és Kallikratész építészek irányításával a Kr.e 490-es és 480-as években, a perzsa háborúban lerombolt akropoliszt.

A kisebb-nagyobb görög városok centrumát nevezték agorának. Az agorát bevásárló csarnokok azaz sztoák, szentélyek, fontos közhivatalok, köztük a városi tanács, és a bíróság épületei fogták körül. Ha új törvényt hoztak vagy háborút indítottak, erről az agorán értesültek az emberek. A legtöbb döntést a főtér körüli középületekben, a városi tanácsban, a bíróságon és a fellebbviteli bíróságon üléselő gazdag, befolyásos tisztségviselők hozták. A döntéseket a hirdető táblán tették közzé.

Az ókori görögök több mint ezer éven át alkottak olyan jelentős műveket a képzőművészetek, az irodalom és a zene terén, hogy azokból a későbbi művészek is ihletet merítettek. A művészeti stílusok rengeteget változtak az archaikus kortól Kr. e. 660-480 a klasszikus koron át Kr.e. 480-330 a hellenisztikus korig Kr.e.330-30. Az agyagedényeket gazdagon díszítették az úgynevezett, fekete

illetve vörös alakos technikával. A költők kalandos eseményeket örökítettek meg, epikus formában, s műveiket zenei kísérettel adták elő.

Az ókori Görögországban a vallás a mindennapi élet részét képezte. Minden eseménynek, jelenségnek megvolt a maga istene vagy istennője. Zeusz a tágas ég ura, Aphrodité pl. a szerelem istennője, Dionüszosz a bor és a vidámság istene, Ártemisz a vadászaté, Apollón a zene, a művészetek, Pallasz Athéné a bölcsesség és Athén védőszentje.

A Kr.e.776-tól négy évenként rendezett olimpiai játékok kínálták a legjobb alkalmat a sportolóknak, képességeik megmutatására. A legjobb atléták a rekkenő nyári hőségben, mérték össze erejüket. A futóversenyeken elsősorban állóképességüket és gyorsaságukat bizonyították, más versenyszámokban, emellett a bátorságukra is szükség volt. A győztesek mindössze egy olajoszörpöt kaptak, de hazatérésük után rajongóik elhalmozták őket ajándékokkal. A görögök kiváló matematikusok voltak. Pitagorasz követői számrendszerek kidolgozásával igyekeztek magyarázni a világegyetemet.

Az ókori görögök a szellem gyógyító erejével is tisztában voltak, minden városállamban állt szentély Aszklepiosz a gyógyítás istene tiszteletére. Az epidauroszi színház híres feszültségnyhító hely volt méreteiből egyértelműen kiderül milyen népszerű volt akkor az alternatív orvoslás. Tizenöt ezres férőhelyével majdnem akkora volt mint a legnagyobb athéni színház, a színház látogatás a kúra része volt. Az ókori görögök szerint az érzelmek kiélése színházi előadásokon tisztító hatású, a színház több pusztán szórakoztatásnál a lelki megtisztulás helyszíne. Az ókori görögök rajongtak a színházért, az első előadásokat a Dionüszosz-ünnepek keretében tartották. A Kr.e. 5. századra három műfaj alakult ki a tragédia, a komédia és az úgynevezett szatírajáték. Az előadásokon a nézők általában hangosan mondták a véleményüket, sőt, bekiabáltak, vagy nézőtársaikkal vitatkoztak.

2500 évvel ezelőtt az ókori Görögországban az ész forradalma megremegtette a földet. Az ókori Görögök, nem csak a természet törvényeire nyitották fel a szemüket, hanem az egész világra és a mögötte lévő világegyetemre.

Corvus-Kora Róbert